

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๗/๒๕๕๖

วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๖

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีพันตำรวจโท สุรทิน พیمانเมฆินทร์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

ข้อเท็จจริง

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) มีหนังสือลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีพันตำรวจโท สุรทิน พیمانเมฆินทร์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ สรุปได้ความว่า

พันตำรวจโท สุรทิน พیمانเมฆินทร์ ได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ เมื่อรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ซึ่งถือเป็นวันเริ่มต้นการเข้ารับตำแหน่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย พันตำรวจโท สุรทิน พیمانเมฆินทร์ จึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ พร้อมเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวันนับตั้งแต่วันที่เข้ารับตำแหน่ง คือภายในวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ปรากฏว่า พันตำรวจโท สุรทิน พیمانเมฆินทร์ ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับตำแหน่งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เฉพาะรายการทรัพย์สินและหนี้สินของคู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเท่านั้น มิได้ยื่นรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตนแต่อย่างใด รวมทั้งมิได้ยื่นเอกสารประกอบ ซึ่งเป็นเอกสารหลักฐานที่พิสูจน์ความมืออยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินทุกรายการ และเมื่อได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๒ ยังต้องมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่ง ภายในวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๓ แต่ก็มีได้ยื่น สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อพิสูจน์เจตนาของพันตำรวจโท สุรทิน พیمانเมฆินทร์ ในกรณีไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน โดยมีหนังสือแจ้งให้พันตำรวจโท สุรทิน พیمانเมฆินทร์ ให้ชี้แจงข้อเท็จจริง เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๓ และได้มีหนังสือถึงเลขาธิการพรรคความหวังใหม่ ขอให้

ติดต่อกับพันตำรวจโท สุรทิน พیمانเมฆินทร์ เพื่อยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน แต่มิได้รับการติดต่อกลับจาก พันตำรวจโท สุรทิน พیمانเมฆินทร์และเลขาธิการพรรคความหวังใหม่แต่อย่างใด จนกระทั่งได้รับทราบจากกรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศว่า พันตำรวจโท สุรทิน พیمانเมฆินทร์ ถูกจับกุมในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๓ และถูกศาลประชาชนกำแพงนครเวียงจันทน์ พิพากษาให้จำคุก ๕ ปี และปรับ ๕๐,๐๐๐ กีบ อันเป็นระยะเวลา ๒ เดือนเศษ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงลงมติว่า พันตำรวจโท สุรทิน พیمانเมฆินทร์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีเข้ารับตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงเสนอคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ต่อไป

ข้อวินิจฉัย

ประเด็นแรกที่ต้องวินิจฉัยชี้ขาดมีว่า พันตำรวจโท สุรทิน พیمانเมฆินทร์ ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ในกรณีเข้ารับตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่

ประเด็นที่สอง ที่ต้องวินิจฉัยชี้ขาดมีว่า ถ้าปรากฏว่าพันตำรวจโท สุรทิน พیمانเมฆินทร์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ทั้งสองกรณีจริง พันตำรวจโท สุรทิน พیمانเมฆินทร์ จะต้องถูกห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันใด

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอุดรธานี มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ แต่ปรากฏว่าผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ในกรณีเข้ารับตำแหน่ง เฉพาะของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเท่านั้น ส่วนกรณีพ้นจากตำแหน่ง ผู้ถูกร้องมิได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินแต่อย่างใด ผู้ถูกร้องได้ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่าในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับตำแหน่ง ได้มอบให้ผู้ช่วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของตนเป็นผู้ดำเนินการ และหลังจากยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินแล้ว ก็ไม่ได้รับการทักท้วงจากสำนักงาน ป.ป.ช. จึงเข้าใจว่าได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินถูกต้องครบถ้วนแล้ว ส่วนกรณีพ้นจากตำแหน่งนั้น เข้าใจว่าไม่จำเป็นต้องยื่นอีกและขอยืนยันว่าไม่มีความจงใจที่จะไม่ยื่นบัญชีแสดง

รายการทรัพย์สินและหนี้สิน แต่มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในข้อกำหนด ประกอบกับหลังจากลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้วได้ไปทำธุรกิจที่ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จนกระทั่งถูกจับกุมและถูกศาลตัดสินจำคุก ๕ ปี

คำชี้แจงดังกล่าวของผู้ถูกร้องไม่สามารถรับฟังได้ เนื่องจากในคำชี้แจงของผู้ถูกร้องเองได้อ้างว่า ในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับตำแหน่งได้ให้ผู้ช่วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้ยื่น แสดงว่าผู้ถูกร้องเองทราบดีว่าตนมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว แต่การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้น ผู้ถูกร้องต้องลงลายมือชื่อรับรองในเอกสารทุกหน้า ดังนั้น เมื่อผู้ช่วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดำเนินการจัดทำบัญชีแล้วจะต้องนำมาให้ผู้ถูกร้องลงลายมือชื่อ จะยื่นไปโดยพลการไม่ได้ ส่วนการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งนั้น ผู้ถูกร้องไม่สามารถอ้างได้ว่าเข้าใจในข้อกำหนดคลาดเคลื่อน โดยเข้าใจว่าเมื่อยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับตำแหน่งแล้วไม่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ในกรณีพ้นจากตำแหน่งอีก ผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องมีความเข้าใจในข้อกำหนดนี้เป็นอย่างดี การอ้างว่าเข้าใจข้อกำหนดคลาดเคลื่อนจึงเป็นการแก้ตัวเพื่อให้ตนพ้นผิด ส่วนการถูกจับกุมที่นครเวียงจันทน์นั้น เป็นช่วงเวลาภายหลังจากวันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งแล้ว ๒ เดือน จึงไม่สามารถนำมาอ้างได้เช่นกัน

จากข้อเท็จจริงข้างต้น จึงวินิจฉัยชี้ขาดว่า พันตำรวจโท สุรทิน พیمانเมฆินทร์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ในกรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

สำหรับประเด็นที่สองนั้น เมื่อวินิจฉัยชี้ขาดแล้วว่า พันตำรวจโท สุรทิน พیمانเมฆินทร์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ในกรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว จึงวินิจฉัยต่อไปว่า ห้ามมิให้พันตำรวจโท สุรทิน พیمانเมฆินทร์ ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปี ส่วนระยะเวลาต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เริ่มต้นนับวันที่พ้นตำแหน่งจริง คือตั้งแต่วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๒ ทั้งนี้ เป็นไปตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๕/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๔

นายสุจิต บุญบงการ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ